

This item was submitted to [Loughborough's Research Repository](#) by the author.
Items in Figshare are protected by copyright, with all rights reserved, unless otherwise indicated.

5ED18_mp3_Our Story_Oral Histories of Women from Turkey

PLEASE CITE THE PUBLISHED VERSION

LICENCE

CC BY-NC-ND 4.0

REPOSITORY RECORD

Dabağcı, Esra. 2021. "5ed18_mp3_our Story_oral Histories of Women from Turkey". Loughborough University. <https://doi.org/10.17028/rd.lboro.14872578.v1>.

83 doğumluyum. İzmir Kemalpaşa'da dünyaya geldim. Annem Uşaklı aslen, babam buralı, Kemalpaşa doğumlu. Bir erkek kardeşim var benden yaklaşık iki yaş kadar, bir yaş sekiz ay kadar küçük. Yani hep burada yaşadık, sadece gelin olduğum sürede Kırkağaç'a taşınıp bir yıl kadar orada durdum. Daha sonra tekrardan eşimle birlikte, eşimin işi nedeniyle buraya taşındık. Annem Ev hanımıydı. Annem lise mezunuydu. Lise mezunuymuş, zamanında işte banka memuriyetliği sınavlarına falan girmiş, kazanmış ama kazandığını geç öğrenmiş. İki erkek kardeşi, bir kız kardeşi var annemin. Babam da beş kardeş. Babam serbest meslek, yani nerede iş bulursa oraya giderdi, fabrika işi, bağ bahçe işi. O şekilde. Annem de ev hanımıydı, o da aynı şekilde, böyle bağ bahçe işi, yevmiye işi bulursa giderdi. Denk gelir fabrika işi bulursa giderdi.

İlkokulu burada okudum, ortaokulu da burada okudum, liseyi Kemalpaşa'da okudum. Yani çocukluğum, annem babam hep beraber kardeşimle birlikte kendi doğmuş büyümüş olduğumuz köyümüzde geçti. Yani köy şeyleri, köy işi, öyle bir kendimize ait bağımız bahçemiz de fazla yoktu zaten, küçük bir kirazlığımız vardı birkaç dönüm üzerine. Yani öyle genel olarak fazla bir şey olarak geçmedi, ne bileyim bir yerlere falan da gitmezdik, babam kendince çalışırdı. Gittiğimiz yer sadece Uşak olurdu. Memleketimiz, annemin memleketi olduğundan dolayı. Söyleyebilecek... Siz sorun ben o şekilde de devam edeyim. Sadece yazları annemin köyüne giderdik çocukluğumuzda, iki ay kadar orada kalırdık. Babam zaten belirli bir süre sonra, yani biz böyle yedi, sekiz yaşlarımızdan sonra babam İsrail'e falan gitmişti, inşaat işçiliğine gitti. Türkmenistan'a gitti, Arabistan'a gitti. Yani böyle bir dokuz, on yaşlarımıza kadar babam belirli bir dönem hayatımızda fazla iş olarak yani dışarı memleketlere gitti. Annemle kalan yaşamımızı sürdürdük. Daha sonra tekrardan lise hayatımıza başladık. Yani çok eskiye dayanırsa, mesela şöyle söyleyeyim, bizde eskiden çok hani böyle töreler, yöreler gereği, oğlanlar, mesela erkek arkadaşların, okulda olan erkek arkadaşlarımızın evlerine annemiz babamız çok yollamazdı. Çok fazla böyle sokak aralarında oynamamıza, ancak işte kapımızın önünde çocukluğumuzda kapı önünde komşu çocukları, işte kardeşler o şekilde vaktimizi geçirirdik. Zaten ben bir de şöyle söyleyeyim, annem fabrikada çalıştığı için çok fazla böyle bir oynayarak, gezerek bir çocukluğum geçmedi. Daha çok ev işleri, mutfak işleri, çok erken yaşta giriştim mesela mutfığa, ev işlerine. Annem çalışıyordu çünkü. Öyle.

Şimdi bir dönem elim... Ya ben çocukken romatizma hastasıydım, beş yaşından sonra hatırlıyorum, çok hastanelerle vaktim geçti. Romatizma hastasıydım, sürekli tedaviye gidip geliyordum, ayda iğnelerim oluyordu 21 günde falan. Sürekli. Öyle çok iç açıcı bir çocukluk, çok sağlıklı bir çocukluk olarak geçirmedim yani. Bazen hani yaşam mücadelesinin içinde olduğu zaman, sadece yaşama tutunmak için uğraşırsınız ya, çocuk aklınızla da olsa, bazı

şeylerin hastalıkla uğraş... yani hasta olduğunuz zaman, bazı şeylerin tamamıyla iyileşmek üzere hayalleriniz olduğu için fazla da bir ekstra aklınıza gelebilecek bir hayaliniz de olmaz. Benim öyle çok çok bir hayalim olmadı. Çünkü sürekli hastane, doktorla geçirdim, iyileşmenin umuduyla o şekilde geçirdim.

Liseye başladık. Ortaokul bitti liseye başladım, liseyi bitirdim işte. Mesela hayatımda en önemli şeyler, köyümüzün altında, babam artık şeyden döndüğünde, yurtdışlarından döndüğünde köyümüzün altında bir tane bir çiftlik vardı. Yedi yıl kadar biz orada durduk, yani lise hayatımla ve sonraki bir üç-dört yıllık hayatım çiftlikte geçti. İşte hayvanlar falan vardı, e bahçe, çok büyük bir çiftlikti bahçe üzerine, kirazlığı olan, bağı olan, eriği, üzümü olan o şekilde çok büyük bir şeydi. Biraz işte okul döneminde okuldaydım, yaz döneminde aynı şekilde çiftlikte anne ve babama yardımcı olmak ne bileyim gerekli o an ne toplanıyorsa, sebze mi diyeyim artık, meyve, o işlerle daha çok anneme babama yardımcı olmak için geçirdim o dönemlerimde.

Evliliğim de 2005 yılında evlendim. 22 yaşımıdaydım evlendiğimde. İki yıl, İki kez üniversite sınavına girdim, ikisinde de iki yıllığı kazanmıştım. Dediğim gibi, çiftlikte oturduğumuz için eskiden de böyle, babam ilkokul mezunu bir insandı. Hani böyle hani kız çocuklarını takip edemem, işim gücüm var, hani nereye gönderilir? Bir de o zaman böyle çok çok bu yıllardaki gibi rahat değildik, hani pek fazla da babam bizimle ilgilenemedi yani. Biz de elimizden gelen fazla mücadeleyi veremedik. İki kez üniversite sınavını kazandım, ikisinde de ikişer yıllık olarak kazanmıştım. Rahmetli demişti ki işte dört yıllığı kazanırsan öyle gidebilirsin falan. Bu şekilde olunca, yok o zaman da kazanamamıştım, demek ki başarım o dereceydi. Sonra işte aradan bir üç-dört yıl liseden çıktıktan sonra, 2005 yılında evlendim.

Aynı şekilde, aynı şekilde, ya aslını sorarsanız yine bir hastalık mücadelesiyle geçti. Biraz psikolojik sorunlarla geçti. O dönemler daha böyle ağır dönemlerdi, biz çiftlikten memnun değildik. Hani böyle uzak bir ortam, köyün içerisinde değilsin, eşin dostun arkadaşlarıyla değilsin, konu komşuyla değilsin. Uzak yani. Sabah kalkıyorsun gördüğün ağaç, hayvanlar falan. Her zaman da arabayla gidilecek bir mesafede olduğu için yürüyüp de köye de gidemiyorsun. İşte biraz böyle problemlili, sorunlu, yani biraz psikolojik olarak sorunlu bir dönem geçirdim liseden sonra. Çünkü o da çiftlikte durduğumuz içindi, bir ortam müsait olmadığı için, okuyamadığım için, okula gidemediğim için, biraz psikolojik sorularla geçirdim o hayatımı. Evliliğimden önceki hayatımı. Yani şimdi şöyle bir şey var. O dönemler çok farklı, hani o zaman bu kadar rahat, bütün vasıta her yer araç değildi. Mesela liseye gideceğimiz zamanlarda tek bir tane, köyün içinden tek bir tane belirli saatte araç kalkardı. O şekilde ancak

bir yerlere gidebilirdik. Ama zaten biz de bir yere gidemiyorduk. Bir bahçede nereye gidebilirsiniz, kimse yok. Kırk yılda bir eşiniz dostunuz yanınıza ziyarete gelecek, arkadaşınız yanınıza gelecek. Zaten çok da fazla kız çocuğuna hitabi bir yıl değildi, yıllar değildi. Şimdi olsa mesela kızıma, kız arkadaşıyla falan istediği yere mesela konu komşuya, istediği yere gidiyorlar, gönderiyorum. Kafadar arkadaşlarım olunca gönderiyorum. Eşime dostuma, ona göre. Şimdiki gibi değildi yani, biraz daha görüş açısı daha dar bir zamandı. Biraz daha görüş açısı farklı bir zamandı. Yani bilmiyorum ki zamandan dolayı mı, insanların görüş açısından dolayı, şimdi mesela öyle değil. Bazı şeyler, insanların görüş açısı olsun çok çok daha rahat, teknoloji daha ilerlemiş. O zaman değildi, nerede böyle telefon, ben lisede şimdiki çocuklar ortaokulda elinde telefon, alıyoruz yani. Biz liseyi bitirdik, bitirdikten bir-iki yıl sonra babam falan telefon alıvermişti bana, o da kız arkadaşlarıyla çiftlikte işte hani problem yaşamasın, sorun yaşamasın, görüşün rahatlıkla, telefonla olsun görüşebilsin diye. O şekilde, şimdiki gibi değildi yani, biraz daha kısıtlamalı bir zamandı, teknolojinin fazla gelişmediği bir zamandı. Bu anlattığım tahmini 25-26-27 yıl önce. Ben 38 yaşındayım, bu kadar rahat değildi o zaman. O zamanın vermiş olduğu darlıklarla o zaman psikolojim biraz farklı şey olmuştu. Bir de başka sorunlarımız da olmuştu, bir olaya şahit olmuşum çiftlikte, hepsi bir şey olunca, hani üst üste gelince biraz zor bir dönem geçirdim.

Anlatmak isterim, fark etmez. Şimdi şöyle, bizim çiftlikte böyle hayvanlarımız vardı, ineklerimiz vardı. Hayvan bir anda zehirlenmiş, aslında ilaç da atılmamıştı ama o an için bağa, nasıl olduysa hayvan bir anda zehirlendi, gözümün önünde zor şartlarda can verdi yani. Bir de sevdiğim bir hayvandı, inekti, sevdiğim bir hayvandı. Sürekli ot verdiğim, baktığımız bir hayvandı, gözümün önünde de ölünce benim iyice şey oldu, kötü oldum. Zaten bir de işte sessiz bir yer, kimsesiz bir yer çiftlik, sakın bir yer, yeni yetişiyorsun, genç kızsın, istiyorsun ki eşin dostun, arkadaşlarınla sık görüşesin, birlikte olabilesin, kimse yok. İyice bir de bu olay da üzerine hastanelik bir şeyim oldu, dönemim oldu, dönemim başladı yani. Biraz zor bir dönemden geçtim o dönemler. Tabi o zaman, o zamanın şartlarına göre lise arkadaşlarımızla yine de muhabbetlerimiz güzel oluyordu. Tabi lise dönemi sonuçta. Çok kafadar iki tane kız arkadaşım vardı. Sonra zaten staj dönemimiz falan oldu, değişik insanlarla tanıştık, değişik işyerlerinde stajlar yaptık, staj yaptık. Oralarda da değişik arkadaşlarımız falan edindik yani.

Lise döneminde öyle çok çok kötü bir dönem... Zaten çiftliğe dayalı, yalnızlığa dayalı en çok. Liseden sonraki dönemlerim biraz zor oldu. O da her şey üst üste geldiği için. Belki bir de şöyle bir şey var, ister istemez hani ailenin de babam biraz şeydi, nasıl söylesem? Hani böyle biraz, iyi bir insandı ama biraz geri kafalıydı. El ne der ne bileyim işte, şu ne der bu ne der, ya da

aklına yatmıyorsa karşı çıkardı mesela her şeye. O şekilde geçti. Aslında böyle ne bileyim, o zamanlar aşkı ne bileyim öyle çok çok, kişilik olarak mı belki benden uzaktı, ya da farklı sorunlarım sıkıntılarımla olduğu için mi belki benden uzaktı. Çok fazla öyle aşık olacak bir dönemim olmadı ama eşime aşık olarak evlendim. Eşim benim teyzemin kızı, dayısı... Yani eşimin dayısı benim teyzemin kızıyla evli, onların sünnet düğünleri falan olmuştu. Az buz ailemiz, aile olarak, anneler falan, babalar birbirlerini az çok tanıdığı için, sonra biz bilmiyorduk birbirimizi, biz gördük. Derken o şekilde başladı. İşte evlendikten sonra dokuz ay kadar bir zaman zarfı içerisinde evlendik. Ama tabi evlenince de ister istemez tekrar yine aynı bazı sorunlar... hayat yani bu ya, hani sorunlar da çıkabiliyor. Yani Kırkağaç'a, eşimin ailesi Manisa Kırkağaç'ta oturuyordu, biz burada oturuyorduk. İşte oraya gelin gittim. Burada düğünüm oldu, kına gecesi gibi, orada da tekrardan düğünüm oldu. Yani iyi şeyler hatırlıyorum, ne bileyim hoşuma da tabii ki de gitmiştir, mutlu oluyorsunuz, sevdiğiniz bir insanla evleniyorsunuz, gençsiniz, daha yirmi iki yaşına yeni girmiştin, her şey toz pembe, Bir de şey böyle hani sıkıntılı bir ortamdan rahat olabileceğiniz, sevdiğiniz birisiyle mutlu olabileceğinizi düşündüğünüz bir yola çıkıyorsunuz. O şekilde.

Evlilik hayatım şükür elhamdülillah iyiydi. Bir eşim, eşimin ailesi, eşim de o zaman şey, böyle pazarda bir dükkanları vardı, bir de sergi açıyorlardı, zücacıye eşyası satıyorlardı. Bir de dükkanları vardı. Sonradan bir yıl kadar Kırkağaç'ta durdum ben, çünkü işte eşim daha sonra ailesiyle maddi sebeplerden dolayı anlaşılamadılar. Kendine iş aramak zorunda kaldı eşim. Sonra oralar çok kırsal kesim, zeytincilikten, tütünden, ne bileyim işte sebzeçilikten başka bir şey yok. Eşim de hep kendi işi olarak yapmış, pazarcı ve dükkan çalıştırıyor, yapamadık yani orada. Oranın iş şartlarında yapamadı. Sonra işte ehliyetini büyütüp, buraya taşındığımızda burada da şoför olarak devam etmek istiyordu. Sonra da bir fabrikaya girdi, o zamanlar bir fabrikaya girdi, dört ay kadar çalıştı. İş kazası geçirdi. Elinin, sol elinin bilekten aşağısını bayağı bir hasarlı derecede kaybetti elini. İşte o şekilde evliliğim de yavaş yavaş, yani o şekilde ilerledi. Sonra ben çalıştım, ben işi buldum, ben çalıştım dört yıl kadar. Yok iş kazasından sonra çalıştım, bir yıl kadar raporluydu eşim, rapor parası aldı. Bir yıldan sonra ben çalıştım, o zaman çocuğum yoktu, ilk çocuğumu düşük yapmıştım. Yeni evliydim, taşınmamıştım Kırkağaç'tan o zaman. Daha sonra işte dört, dört buçuk yıl kadar hiç çocuğum olmadı. O dönemde işe gittim, dört sene çalıştım, bir fabrikanın mutfağında çalıştım. Ondan sonra kızım oldu. Sonra işten çıktım.

Dört yıl çocuğum olmamıştı, tabi insan evlendikten sonra anne olmayı, baba olmayı, anne olmayı istiyor. Dört yıl çocuğum olmamıştı, dört yılı geçerek hatta. Kızım sonra kendiliğinden kaldı. İşte hamilelik süreci geçirdim. Kızımın olduğunda çok mutlu olmuştum. Kızımın olduğu

günü hiç unutmuyorum, 2 Şubat çok böyle, aşırı derecede bir yağmurun olduğu bir güne denk gelmişti. Böyle doğumhanenin karşısı, küçük bir penceresi vardı. O kadar çok yağmur sesi geliyordu ki o can acımla sadece en çok yağmurun sesini ve kızımın ağlama sesini duydum, doğduğunu. Çok tatlı bir kız çocuğu olarak doğdu. Tabi ki insan çok mutlu oluyor, ismini de sevdiğim, genç kızlığında koymak istediğim bir ismi koymama da eşim izin verdi. Koyabilirsin dedi, koydum. O şekilde. Çok güzel bir şey kız çocuğu annesi olmak, yok bütün... oğlum da oldu sonra ama anne olmak çok güzel bir şey. İllaki kız erkek diye değil, anne olmayı rabbim dileyen, isteyen herkese nasip etsin. Yani evlenen herkese nasip etsin, evlat çok güzel bir şey, çok tatlı bir şey, çok farklı bir şey. Bazen kızıyorsun ama kızınca üzülyorsun, çok seviyorsun, çok farklı bir şey anne olmak. Bilmem anne misiniz ama çok güzel bir şey.

Valla her şeyi hayal ediyorum yani. Onların geleceği için. Bazı şeyler gönlümüze göre olmadı, zaman, kısıtlamalar, ne bileyim, hayat, şartlar onu gerektirdi. Ama şimdi eskisi gibi değil yani, gerçekten bizim zamanımız gibi değil. Biz telefon görmedik, tablet görmedik, doğru düzgün ansiklopedi hiçbir şey görmedik. Şimdi her şey elinin, ayağının altında. Yani kurslar var, her yer araç, kendi aracımız var, eskisi gibi değil. Ama benim elimden geldiği sürece ben onlar için mücadele edeceğim, hala da ediyorum. Dört yaşında da oğlum var, bir yıl sonra da tekrar doğum yaptım. Şöyle, bizim anne tarafında çok fazla oğlancılar, anne tarafım çok seviyorlar oğlan çocuğunu. Benim annem de çok severdi, sürekli kardeşimle beni ayırırdı, onu daha çok severdi. Ben büyüttüm ama yine de çok aşırı derecede seviyordu annem oğlunu. Bir şey olduğu zaman, oğlum, oğlum dediğim de inşallah senin de oğlun olsun da gör bakalım nasıl oluyormuş, ben ayırmıyorum ama senin kalbine öyle geliyor, bu soruyu sana hep soracağım demişti. Yo ya, kız da aynı erkek de aynı hiç fark etmiyor. Yani rabbim nasip etmiş, yani hiç fark etmiyor. Ya şimdi bazen kızım da aynı şeyi söylüyor. Şimdi o bebek mesela, ona fazla, biraz daha, aralarında yedi yaş var, biraz daha fazla ilgi gösteriyorum kızım diyerekten. Kızım da aynı şeyi söylüyor, anne sen onu daha çok seviyorsun. Ben de diyorum ki hayır, alakası yok, sadece o küçük, onun bana biraz daha fazla... sen büyüdün, onun bana biraz daha fazla ihtiyacı var, biraz da onu büyütmem gerekiyor. Aynı şekilde sen de büyüyorsun ama en azından sen büyüdün, kendi işini kendin görebiliyorsun. Kendi karnını kendin doyurabiliyorsun, kendi banyonu kendin edebiliyorsun ama o daha küçük, onun bana biraz daha ihtiyacı var diyorum. Tabi bunu sevgi olarak, onların ikisi de çocuk, küçük olduğu için, o da küçük, on yaşında kızım haliyle o da küçük yani. On bir yaşına girdi ama onu biraz daha fazla sevgi olarak anlıyor. Belki de bilmiyorum, ben de mi öyle anlıyordum ama bizim aramızda kardeşimle çok bir yaş farkı yoktur, bir iki yıl kadar. İki

yaş kadar anca vardı. Bilmiyorum yani, yok ama yani evlat ayrımı yok, kız da erkek de aynı benim gözümde, ikisi de aynı. Sadece o küçük diye ona biraz daha fazla ilgi gösteriyorum.

Ben hala daha annemin kardeşimi, erkek kardeşimi haddinden fazla sevdiğini düşünüyorum. Yani, ya her şeyde, o istediği... tamam erkek çocuğu, bir kız çocuğuna nazaran yetişmiş olduğum zaman diliminde belki şartlar onu gerektiriyordu. Ama hani o her yerde istediği harçlığı alıyordu, istediği şeyi alıyordu. Sürekli ya ne bileyim her istediği onun daha fazla oluyordu, ben de kızıyordum. Mesela annem o zamanın şartlarında, elimden ne geliyordu diyelim, ben mesela börek baklava açıyordum, o da ne yapıyordu ise kazandığı harçlığını ona daha fazla veriyordu. Biz de çocuğuz, aynı evlat. Yok kızım, işte o kahveye gidiyor, o arkadaşlarıyla buluşuyor, sen benim dizimin dibindesin ama o dışarıda, aman şöyle olmasın, o işte hırsızlığa alışmasın, arkadaşının parasında emeğinde hakkında gözü olmasın, erkek çocuğu. Hep o şekilde büyüttü annem bizi. Aradaki farkı, bu şekilde kıyaslayarak açıklamasını yaptı.

Eşim iş kazası geçirdikten sonra biraz bizim evliliğimizde ciddi sorunlarımız oldu. Elini kaybetti, dört tane ameliyat geçirdi, bir ay hastanede yattık o dönem. Eli yaklaşık bir üç yıl kadar tamamıyla toparlayamadı, elini de toparlayamadı, iyileşmedi hemen, tedavileri bitmedi. Tabi biraz da psikolojik olarak da sorunları oldu. Mesela İlk bir yıl sürekli ayrılalım, ben sakat kaldım, biraz da psikolojisi haliyle etkilendi. Bayağı bir sorunlarımız, yani ilk iki yıl bayağı bir sorunlarımız, yani iş kazasından sonraki ilk iki yıl, ciddi sorunlarımız, evlenip ayrılma, yani boşanmayla ilgili sorunlarımız çok oldu. İşte ben boşanmak istemiyorum, ben de çalışırım, ne kadar dediysem de mücadele etmek istemedi belki de. Bayağı bir sorunlarımız oldu. Sonra yavaş yavaş, baktı gördü, evet ben de ona destekçi oluyorum, işe girdim sonra ben. Sonra yavaş yavaş düzeldi ama hele bir yıl çok ciddi sorunlarımız oldu. Hiç böyle beraber olmak istemedi, bir yere gitmek istemedi, hiçbir şey, evden dışarı çıkmak istemedi, sürekli gözü elindeydi. Hep iyileşme, hani iyileşip iyileşmeyeceğini sürekli bunları düşünüyordu. Sakat kaldım diyerekten, hani bir daha iş bulamam, şoför olamam, kimse bana araba vermez, sürdürmez, diyordu. İlkokul mezunuydu benim eşim, ben severek evlendiğimden dolayı o öyle oldu, şartlar o dönem öyle oldu. Gördüm, belki de ne derler, kafam dağılır, bulunduğum ortam farklı, karşıma da o çıkmış, aşık olmuşsunuz, sevmişsiniz, alışmışsınız, hani böyle kurtulma gibi bir şey diyelim evliliğe o dönem için. Yani o dönem o şekilde karşıma çıktı, hani genel olarak şöyle şeyler söylüyorlar, sen liseye kadar okumuşsun ama neden gittin ilkokul mezunu birisiyle evlendin, bu bir sevgi mi, ya da ne bileyim işte zorla mı verildin falan gibi o zamanlar için hep böyle olmuştu. Ya bizim dönemimizde okumak gerçekten çok şeydi, önemliydi. Hani böyle o kadar şartlar zor, okuyabilecek misin, bakalım tamamlayabilecek misin? Bir yere girebilecek misin? Aileler de

böyleydi. Ama işte okuyamayıp evlenmeyi seçtiğin zaman, tabi bir de derece olarak, ya ben görmedim, yani kendimden düşük, hani şey olarak, okul olarak, görmedim ama öyle görenler de oldu. Sadece ilkokul mezunu, niye evlendin ne gerek vardı diyenler çok oldu. Annem de çok söylemişti. Annem de çok söylemişti. Ya nasıl anlatsam, ben anlatmıştım hatta, o farklı bir dönem, zor bir dönem geçirdikten sonra, insan hani bir kurtarıcı gibi, birine sığınmak istiyor ya, birinden sevgi, ilgi bekliyor. Ne bileyim, o dönemime denk gelmişti. O dönem kafamda farklı şeyler düşünüyorsunuz, gençsiniz, toysunuz, karşınızda böyle biraz da kendi fiziğinizle özleştiginizde, evet bana uygun, güzel, ne bileyim yakışıklı, gençsiniz ya, o şekilde düşündüğüm için de belki olabilir. Yani bir şekilde evlendik, fark etmedi benim için, o zamanın şartlarına göre sevdiğim için, benim için mezunluk fark etmedi.

Ciddi boyutta evliliğimde sorunum yok çok şükür, olmadı, çok ciddi boyutta olmadı. Sadece iş kazası dönemlerinde biraz işte, o zaman da o çok gençti. Haliyle çoluk çocuğum, hani sakat kaldım, kimse bana iş vermez, en azından çoluk çocuk sahibi olmadan başımın çaresine bakayım, bunun da çocuğu yok. Hani ayrılalım diye düşündü tahminim, sürekli düşündü. Ama ben izin vermedim. Hayat, insanın başına her şer gelir, kopmuş da olabilirdi, en azından işini görebilirsin, bak kolu olmayanlar da var diyerek ona hep moral verdiğim için kendine getirdim. Sonra düzeldi yani. Bir de işe girmiştim ben, biraz daha şartlarımız rahatladı, durumumuz rahatladı. Tabi ki eve ekstra kazanç girince bütçe ister istemez biraz daha rahatladı. Moral de düzeldi tabi biraz daha. O şekilde.

İlk işim, bir fabrikanın yemekhanesinde dört yıl çalıştım. 80-85 civarında işçi vardı. Hazır yemek geliyordu, hazır yemekleri dağıtıyordum, bulaşıkları yıkıyordum, bütün personelin, müdüriyetin yani, personelin, çay kahve işlerini, temizlik işleri ile ilgileniyordum. O şekilde geçti dört yıl. Dört yıl o işi yaptım. Sonra hamile kaldım, hamile kalınca bir yedi buçuk, sekiz ay kadar yine hamile çalıştım. Sonra ben bebek doğunca işten çıktım. Çıkmak zorundaydım, çünkü o bebeğin bana ihtiyacı vardı, annem de sağlıklı bir kadın değildi, düşmüştü zamanında, kalça kemiğini kırmıştı. Benim bebeğimle ilgilenebilecek... Bir de beş sene sonra çocuğunuz dünyaya gelmiş, eşim de artık o dönemlerini, kötü dönemlerini geçirmiş, çalışıyordu, işi iyiydi. Ben çıktım daha sonra, çalışmadım yani. Ondan sonra da bir daha da işe girmedim. Şu anda da evde kendim sarma, baklava, börek, turşu aklınıza ne gelirse mutfak işleri ile ilgileniyorum. Kendi evimde yapıyorum, belirli bir kesim müşterilerim var, bir grup edindim, çevre edindim. Bütçemi öyle sağlıyorum, evden çalışıyorum. Benim çevremdekiler, el lezzetimin çok güzel olduğunu, muhteşem olduğunu söylüyorlar. Severe, isteyerek yaparsan her şeyi başarırın. Ben de dediğim gibi, annem çalıştığı için mutfaka çok erken yaşta girdim. Temizliğe, mutfak

işine çok erken yaşta girdim. 10-11 yaşında girdim. O yüzden elim mutfak işine her şekilde yatkın. Artık bazı şeylerin lezzetini gözüm kapalı anlayabiliyorum, neyin tuzu neyin şekeri, anlayabiliyorsun, artık iyice kavradım. Zaten belirli bir yaşa da geldim. Ben yaklaşık evde bu işi üç yıl kadardır yapıyorum. Daha önce bebek büyüttüm falan derken. Hemen hemen üç yıl kadardır da işte evde turşu, sirke, baklava, börek, tarhana yani aklınıza ne gelirse, mantı, ev işleriyle uğraşıyorum. Siparişime göre, haftada mesela geçen hafta vardı biraz siparişim, hatta dün de konuşmuştuk. O şekilde çalışıyorum. Evden çalışıyorum.

Bu dönem içerisinde annem kanser hastalığı geçirmişti, biraz ona baktım, bayağı bir dönem ona baktım. Aslında böyle geriye dönük konuşulacak çok şey var ama insan hatırlayamıyor o an için ya da soruya hitaben cevap verme alışkanlığım olduğu için belki de. Babam öldü. On, on iki yıl önce babam da kanserden öldü. Sonra aradan belirli bir zaman geçti annem yakalandı, şu an annemin yedinci yılı. Epey zamandır ben tedavi gördüm, benim panik atak evham hastalığım var. Sadece kanser korkum, babamdan sonra değil de annemden sonra oldum, babam da olmamıştı bu kadar. Ama annem de yakalanınca acaba anne baba hastalanınca bizde de mi olur? Sürekli böyle bir yanın ağrısı, acaba yakalandım mı? Var mı? Sürekli böyle şeyle geçirdim. Tedavi görüyorum. Şu anda tedavi görüyorum, evham, panik atak hastalığı tedavisi görüyorum.

Benim elimden her şey geliyor. Çevrem sen şunu güzel yapıyorsun, bunu güzel yapıyorsun, niye evde boş durasın, belirli bir müşteri edinirsin. Ben aslında dükkân açmayı planlıyordum ama pandemi girdi. Pandemiden az önce aklımdaydı. Eşim de yardımcı olacaktı belirli dönemlerde. Küçük bir dükkân, sac böreği, börek tarzı, ne bileyim, bir tatlı bulundurayım, hani ayak üstü yenilebilecek bir şeyler. O şekilde düşünüyordum. Çocuk küçük olduğu için biraz ara verelim falan dedik, daha sonra tekrar niyetlendiğimizde pandemi girdi. Sonra da düşündüm, dükkân aç, defter falan, bir sürü dedik, tutacak tutmayacak, müşteri edineceksin edinemeyeceksin, ha deyince belirli bir miktar para bırakacaksın, bir sermayeyle olacak bunlar. Sonra işte sana bana derken, yakın çevrene, bir kilo, iki kilo, üç kilo, beş kilo falan derken bir Kemalpaşa'lı kadınlar grubu derneği var. Beni bir arkadaş eklemiş beni oraya, ... derneğine, geçen sene eklendim oraya. Orada işte başladım ben bu işe, orada reklamımı veriyorum. Birkaç kişi daha var yapan. Kendim de reklamımı veriyorum. Yaptığım işin resimlerini çekiyorum, reklamını veriyorum. Ona göre bazen sipariş alıyorum. Daimî çalıştığım bir patronum var, devamlı mantı alıyor, ona haftalık 10-15 kilo arası mantı yapıyorum. O şekilde başladı. Şimdi de işte kendi çapımda müşterim günlük ne olursa, bugün sarma atıyorum, börek, ne denk gelirse, müşterim ne isterse ona göre yapıyorum.

Şimdi şöyle, dün de ben oturup kendi kendime düşündüm. Bayağı yorulmuştum, bu hafta çok çalışmıştım. Bir de yaşıma geldi 38-40. Yani bu işi burada tahminen yapsan yapsan bir on yıl ömrün varsa ancak yaparsın. Yani, bir dükkân dahi açsan, ev sistemiyle de çalışsan en fazla, yani bilmiyorum, tahminim benim, benim kendi tahminim vücuduma göre tahminim bir on sene kadar daha yaparsın ama bu on seneyi de iyi değerlendirip çocuklara birikim yapmak adına bir dükkân açarsam belki daha rahat olur. En azından evin batmaz, belirli bir mutfakta çalışırsın. Bu şekilde daha yoğun oluyor, aynı şekilde hem kendi yiyeceğinizi hazırlıyorsunuz hem müşterilerinizin yiyeceğini hazırlıyorsunuz. Aynı şekilde bu ev iki kez batıyor, bir yandan işin içine temizlik de giriyor. Bir dükkân işi olsa bir ek eleman, bir yevmiyeci tutarsın temizlemek için ama evde böyle olmuyor yani, yorucu, evde bu iş biraz daha yorucu. Kendim idare edebileceğim, yani kendi gözümde biraz küçük dükkân açmayı düşünüyorum, çok büyük bir dükkânın hakkından gelemeyebilirim. Böyle bir ufak dükkân düşünüyorum açıkçası. Önümüzdeki yazıya doğru bir planım var, nasip.

İzmir'e, ya pandemiden önce eşim her yere gezmeye götürürdü bizi, götürüyor yani çocuklarımızla birlikte. O açıdan bir sıkıntı yok, kendim de gidebilirim. Ne bileyim bir dernek olur, bir arkadaş buluşması olur, bir iş görüşmesi olur, bir gezme amaçlı, kendim de giderim, İzmir'e de giderim. Eşim de bu konularda sıkıcı değildir, kendisi de sever. Canımız istediği zaman... şurada pandemi girdiği için fazla ev hayatına daha fazla yönelik olduk. Bu açıdan sorunum yok, her yere istediğim zaman gidebilirim. Yani serbestliği, benim yetiştiğim zamanla tabi ki çok çok farklı. Daha teknolojik yerler var, daha rahat. Ne bileyim, mesela bugün bir arkadaşla tanıştım, bu arada çiçek de satıyorum, kendim fideliyorum, fide alıyorum. Skülent, kaktüs, mum çiçeği, ruj aklınıza ne gelirse, salon ve dış mekân. İç mekân, dış mekan çiçekleri, kendim de fideliyorum. Bir arkadaşla tanıştım. İşte bu grup sayesinde, bu ... derneği sayesinde, aşağı yukarı böyle 50-60 tane hanımla tanıştım, samimi olabilecek şekilde. Müşteri de edindim, böyle samimiyim, dost da edindim. Eskiye nazaran tabi ki çok daha rahat Kemalpaşa, çok daha sosyal, çok daha aktif. Biraz da zaman, hani devir de değişiyor, insanların görüşü de zamanla değişiyor, teknoloji ilerliyor. Belki de buna dayalı en çok, nesil değişiyor, öyle diyebilirim. 20 yıl önce bir araç bulup da Kemalpaşa'ya, ayda alamanda bir kere gidiyordu, ama şimdi kapının önünden araba geçiyor. Yani caddenin üzerinde oturuyorum, biniyorsun her yere gidebilirsin, gözün kapalı her yere gidebilirsin. Araç çok, ne bileyim yani mekân çok.

Eskiden mesela sinemaya babam... Şöyle söyleyeyim, lisede arkadaşlarla sinemaya gitmek isterdik, babamın gözleri bir pörtlerdi. Sinema deyince çok kötü şeyler düşünürdü, neden sinema, niye sinema, evde sinema mı yok, dizi mi yok, neden gidiliyor? Böyle çok şey yapardı.

Ama şimdi pandemiden önce dört-beş kafadar kız arkadaşım, eşime çocuğumu bile bırakıp, bazen kendi de götürürdü, toparlanıp gezmeye de gidebiliyoruz. Şimdiki gibi değil, pardon eskisi gibi değil. İnsanların görüş açısı da ilerledi, bir de teknoloji çok ilerledi, nesil farklı, biraz daha rahat ortam.

Bundan bir-iki yıl önce Kemalpaşa'ya, şey pardon İzmir'e gitmiştim. Ablamdan dönüyordum ama biraz geç kaldım, oyalanmışım. Tek başımaydım, çocukları da anneme bırakmışım, bayağı bir şey oldum. O gün de nasıl söylesem dolmuşta bir Allah'ın kulu, sadece bendim. Hani insanın aklında çok deli deli sorular olur ya, bu dolmuş şuraya mı sapabilir ya yönünü mü değiştirir? Ya da ne bileyim, bir şeyler yani insanın aklına geliyor. O zaman eskiyi düşündüğümde, daha önce de düşündüğümde aklıma gelmişti. O zaman hiç araba bulamıyordun, en azından şimdi bak bir kişi de kalsan, bu saatte gelebiliyorsun, bir yere gittin sonuçta evine gidebileceksin. Bir araba var, eskiden yok. Ama insan haliyle endişeleniyor, tek başımaydım, o gün öyle bir zorla geldim ki, yani böyle korka korka. Tamam yol şeridinde devam eden bir şoför, bir araba ama ister istemez o çağlardan geldiğimiz için, o zamandan geldiğimiz için, insanın aklında ister istemez bir endişe bir korku oluyor. Ama onun haricinde hiçbir sıkıntı... Ben ehliyet kursuna gitmiştim iki sene önce, akşamın karanlığında biniyorduk arabaya. Yani yok ya, bir sorun yok. Mesela geçen hafta bir bayan vatandaşımız Kemalpaşa'da öldürüldü. Biraz aklımızda o kaldı, birkaç hafta önce belki duymuşsunuzdur. Sanırım burada oturuyormuş zaten şey, öldüren şahıs. Burada bizim köyde oturuyormuş, bir iki yıl önce kadar taşınmış. İki de aynı işyerinde çalışıyormuş bayan da öldüren abi de aynı işyerinde çalışıyormuş. Aralarında bir husumet geliyor, gece işe giderken kadını bıçaklamış. Sanırım alkollüymüş, işyerinde onu şikâyet etmiş, beraber çalışıyorlarmış, içiyor diye. Ceza almasına falan sebebiyet vermişler. Bu şekilde duyduk. Gece 11, 11.30 civarı, kadını öldürüyor. Onun dışında da hiç böyle Kemalpaşa'da ciddi boyutta kadınları zor durumda bırakabilecek bir cinayet hiç böyle duymamıştım.

Valla bak bu çok güzel bir soru canım. Şöyle bir şey var, bazen düşünüyorum da çok zamanımı kendim de heba etmişim. Hani kendi kendinin başını yedin derler ya, kendi kendimin başını yemişim. Mesela şimdiki şartlar, şimdiki aklım, şimdiki olgunluğum olmuş olsa, elimden de bu şekilde her iş geldiğini düşün, hiç başıboş geçirmezdim. Farklı olurdu yani, babamla ilişkim daha farklı olurdu, zamanım, yaşamım biraz daha kaliteli olurdu, farklı olurdu. Biraz geç kaldım, yaş itibariyle de zaman itibariyle de biraz geç kaldım bazı şeylere. O zaman şimdiki cesurluğum, şimdiki aktifliğim o zaman olmuş olsaydı, yolum biraz daha hem maddi hem manevi farklı olurdu. O zaman böyle bu kadar cesur değildim. Fazlasıyla... Kendi adıma konuşayım, şu anda kendime güvenim çok daha fazla, çok daha azimliyim, çok daha

başarılıyım, düşündüğümde hiçbir şey. Ufacık bir şeye mesela, nasıl söylesem, bir şeye üzülürsünüz değil mi? Oturur ağlarsınız, elinizden bir şey gelmez. O zaman diyelim ki oturdum üç gün ağladım. Şimdi üç saat oturup ağlamam. Yani daha kendi... Belki bu kullandığım ilaçlardan da olabilir, bilmiyorum ama daha bir aktif, daha bir enerjik, daha bir sosyal, yani kendine özgüveni biraz daha fazla olan bir insanım şimdi eskiye nazaran. Eskiden çok korkak bir yapım vardı, hastalığa üzülür yapım vardı, ne bileyim çok düşünceli yapım vardı, şimdi öyle değilim.

Şimdi çok fazla insanla tanıştım. Fazlasıyla müşteri de edindim. Ama çok değerli insanlarla tanıştım, arkadaş oldum. Bayağı bir katkısı da tabi ki oldu yani. Şimdi şöyle söyleyeyim, normalde 38 yıllık hadi sekiz yılını atalım, otuz yıllık bir hayat sadece bir saat tabi ki değil ama insanın bazen anlatmak istedikleri, bazen anlatmak istemedikleri olur. Hatırlamak istemedikleri olur ya da fazlasıyla hatırlamak istedikleri olur, bir saate tabi ki sığdıramam. Ama çok böyle, yine çok şükür hamdolsun ama böyle dört dörtlük bir yaşamım olmadı. Hastalık dönemim oldu, sıkıntı dönemim oldu, her şey üst üste geldi. Genelde hastalıkla ilgili sorunum çok oldu. Yani başından beri, en mesela, onu söylememiştim size. En küçük romatizmam, dedim ya yakalandım çok küçükken, hep böyle tedavi gördüm. Ondan önce düştüm, dört beş yaşlarımda da düşüp kolumu kırmıştım. Bir ay hastanede yatmıştım. O zamanlar nerede öyle refakatçi falan yok, annenizi bile almıyorlar. Behçet Ulus Çocuk Hastanesi'nde yatmıştım, çocuğun anneye en çok ihtiyacı olduğu bir dönemde, anneniz falan yok yanınızda. Hani böyle hastane hayatıyla... çocukluğum, genç kızlığım, böyle bir liste yapmış olsam, hep hastane hayatıyla geçti hayatım. Yani hastane sorunuyla geçti yaşamım. Hala daha öyle. Onun dışında çok fazla bir aktif hayatım olmadı. Sadece birkaç yıldır biraz, çok şükür, yani iyiyiz. Ama yine de Allaha çok şükür bir şekilde hayatımız devam ediyor. Ama hastalıkla ilgili çok problemlerim, çok sıkıntılarımdı oldu. Bu yüzden çok da dört dörtlük, benim de hayatımda şu muhteşemdi dediğim zamanım olmadı açıkçası.